שני מכתבים בעניין צניעות

פנויים ללא בושה

"...מפני שאני כבר מיואשת וגם אין לי את היכולת לעורר רעש ציבורי - אני פונה אליך בתקווה שתמצא את הדרך הנכונה לעשות את המעשה הראוי כדי להסיר קלון מעל ראשו של הציבור הדתי. כל הציבור הדתי. והרי עיקרי הדברים: אני מקדישה לא מעט שעות מזמני לשידוכים. אני עושה את זה בהתנדבות, גם בגלל שאני חושבת על עצמי (בת 51 ונרושה). איני מגבילה עצמי למגזר דתי ספציפי, ומנסה לשדך

לכל סוגי הכיפות, קטנות וגדולות כאחת. וגם שחורות. וכאן דוגמה אחת מיני רבות לאווירת היעדר יראת שמים, אם להשתמש בלשון עדינה מאוד: פניתי בהצעת שידוך לגרוש המתפלל שלוש פעמים ביום, והוא, לשאלתי, הגדיר את עצמו כדתי־לייט. הקשיתי: אם אתה מתפלל שלוש פעמים ביום ומקפיד על שמירת שבת וכשרות אז מדוע אתה מכנים עצמך לקטגוריה של דתי־לייט. תשובתו הייתה: "כי אני לא שומר על איסור נגיעה".

• "אין לי מושג מי הם הרבנים שמתירים לקיים יחסי אישות שלא במסגרת נישואים, אם הרוויזה/ הגרוזה/ האלמנה טובלת במקווה. אני עדת שמיעה לאמירות מעליבות גם מצד חרדים, ש"אני מצפה שאם אני יוצא עם פנויה שהיא לא תראה איסור ביחסי קירבה". אומרים לי את זה בשלפון ללא בושה או היסוס והם מסתמכים, כביכול, על היתרי רבנים (אם תטבול במקווה)

בעוד שלמיטב ידיעתי ההלכתית אין שום בסיס בהלכה להתנהגות המתירנית הזאת.

"אווירת ההפקרות מוצאת את ביטויה, במיוחד כאשר המוצעת היא נרושה. "מכיון שאין מדובר, לצערי, במקרים בודדים. הגיע הזמן שהרבנים מכל הזרמים ירימו קולם נגד התופעה המבישה הזאת, שמקורה בהתבהמותה של החברה בכללותה, שאינה פוסחת גם על הציבור הדתי".

ה.מ. יר"ש

תעודת כשרות גם לתלבושת ראויה

"נוהג היה ר' אהרון קוטלר זצ"ל לומר, שבדרך, מהנחיתה בשדה התעופה עד לישיבה, עלולים, לעתים, לנשור 20 שנות לימוד מוסר בגלל כל מה שנגלה לנגד עיניך בעל כורחך.

אפשר להבין בלבם של אותם חסידי ברסלב, שהולכים בקיץ ברחוב כשעיניהם כבושות בקרקע והם מובלים על־ידי חבריהם, ומתחלפים ביניהם אחת לחצי שעה. שכן, כאשר מגיעים החום והלחות הישראלים, אין דין ואין דיין והפריצות ברחובות הערים והעיירות, חורצ כבר את כל

הקווים האדומים. "עשה אדם בביתו ככל העולה על רוחו וגם ברחוב מי יאמר לאשה מה תעשה, אבל מותר על־פי כל היגיון, לבקש מהצווות העובד בחנות שבה יש תעודת כשרות שיקפיד על צניעות מינימלית. הרי תעודת הכשרות מזמינה קונים שומרי מצוות. לכן, הכיצד יכולים להכשיל אותם בנוף חשוף כאילו מצויים אנו על שפת ימה של תל־אביב? הרבנות הראשית אינה יכולה לכפות לבוש הולם כתנאי למתן תעודת כשרות. אך לבקש יפה ולהסביר יפה - מדוע לא? מדוע שהבנקים לא יכבדו את לקוחותיהם הערבים והדתיים והחילוניים המתורבתים בלבוש הולם? מדוע באירופה ובארצות המערב בכלל, עובדי בנקים וחברות ציבוריות, גם גברים וגם נשים, מתלבשים במכובדות? מסבירים לי שהנשים החשופות אינן מודעות לחוסר הצניעות שבלבושן.

הסיפור הזה הופרך על־ידי עשרות פעמים כאשר הפניתי את תשומת לבה של רעייתי לעובדה שבמעלית אותן נשים מכסות בידיהן או בארנקן את מחשופיהן, כדי לא לגרים לי, הדתי, אי־נעימות.

בעלי "אוצר הארץ" יעשו חסד עם הקונים מתוצרתם. אם יבקשי שהמוכרית תתחשבנה ברגשות הציבור הדתי. ספרי המוסר וההלכה עמוסים באזהרות בענייני צניעות הנובעות מהפסוק: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". "אכל האדם את פירות הבאושים של מעשיו בעצמו. מדוע להכשיל אחרים?"

צבי גולברג, רמת גן

בסוד שיח כתבי מצרות אדמו"רים

הכנף פתיל תכלת (ולפעמים גם צהבהב)

"החלק המעניין ביותר, לטעמי, בכתב העת התורני "המעיין", הוא ביקורת ספרים. את הסקירות כותב הרב יואל קטן שליט"א, שהוא גם עורכו של כתב העת הזה. בגיליון האחרון מתייחס הרב קטן, בין היתר, לקובץ בית אהרן וישראל. (מאסף מרכזי לתורה ולהלכה לחכמי ורבני הישיבות והכוללים של נוסדות סטאלין קארלין בארץ ובתפוצות. שנה כב־כג - תשס"ד־תשס"ה. גליונות קבדקלוז). וכך כתב על המאסף הזה:

"המדור המרתק ביותר לטעמי (בקובץ) הוא דווקא מדור ההערות, בו כותבים קוראי המאסף את השגותיהם על דברים שנכתבו בגיליונות הקודמים. ומבראים לתשומת ליבם של הקוראים הירדשים קצרים והערות הלכתיות ונקודות למחשבה בהלכה ואגדה ומנהג, כאלו שאין בהם כדי מאמר שלם. אביא כאן רק נקודה אחת קטנה לדוגמה בגליון שבסאדר תשס"ז (קבט) עמ' קלו העיר למדן אחד, שהיות ובמקודות חדל כתוב רק שהתכלת היא בצבע הרקיע שהיא נצרת מדם החלזון - אלו הם לדעתו הסימנים היחידים המעכבים, אם כן ראוי לצביעת תכלת בצירית הדם היוצא מכל סוגי החלזונות שמהם ניתן להפיק צבע כחול, אף שעדיין לא נתברר ביחוד מחלזון אחזון שנהגו לצבוע התכלת...

- אין בכך נפקא מינה, ואין צורך כלל לדעת חלזון התכלת איזהו, וכל הנקראים כיום חלזון כשרים לתכלת, וחובה(!) להכילו בכנף הבגדים החייבים בציצית: תחת הכותרת המדוברת 'הסכנת מרן שליט"א' והסיף וסיפר אותו כותב, שהוא טען את הטענה האלו באריכות לפני מרן הגרנ"ק (ר' ניסים קרליץ) ומרן הגרח"ק (ר' חיים קנייבסקי), והם הסכימו שהחזו"א (החזון־איש) וצ"ל שלו בזמנו דוקא את התכלת של האדזון שמיהצית מדיו הידוע, ושאין משלילתו זו הוכחה לשלול את התכלת העשויה מדמם של החלזונות.

והוא מסיים: 'ומסתברא דכולם כשרים, ועל כל פנים ראוי להטילם לצאות מכל ספק (הגרח"ק שליט"א הסכים לכתוב דברים אלו בשמו)'. עד כאן דבריו. לא רבים שמו לב ל'פצצה' שהוטלה כאן: הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א, ואולי גם הגאון ר' ניסים קרליץ שליט"א, תומכים אף מחייבים (ראו!) להתעטף בציצית שיש בה תכלת כפי שמייצרים אותה כיום! איך זה שלא ראינו המונים מאברכי בני ברק למשל, תלמידיהם של הגדולים הנזכרים, מתעטפים בטלית עם תכלת (בלי לדבר על גדולים אלו עצמם...)? התשובה על־כך הגיעה בגליון ניסראייר תשס"ח (קלו) עמ' קנב כותב שם תלמיד ישיבת מיר שהוא אמר לגרח"ק בפורש סיון תשס"ו שהתפרסם בשמו שיש עניין ליהודי יראי שמים ללבוש את התכלת הידועה בזמננו, ושאל האם הדברים נכונים? התשובה שקיבל: 'שקר וכזב'; ובסבת תשס"ח פנה שנית לגרח"ק וסיפר לו, שמפציצים בשמו שיש ענין לירא שמים להתעטף בטלית עם תכלת, והשיב לו רבי חיים קנייבסקי שוב 'שקר וכזב'. ואם כן, מדוע אותו תלמיד, נראה ששקר העיד הכותב הנ"ל בשם הגרח"ק, 'ולמאחזה לשונו הזדיף (שקר וכזב) הוא יותר מאלף מאמרים'!... הפולמוס בעניין חידוש התכלת בדורנו במקומו עדיין מונח, אך אין ספק שהחיזולות באמירות המופצות בשמם של תלמידי חכמים חשובים בעניינים הלכתיים כבדי משקל, לקולא ולחומרא, כאשר לא נתברר שהן נאמרי ותבתבו על ידם הלכה למעשה - היא הסרת אחריות, ולא רק בענין התכלת...".

אחבה לו בבל יום שיבוא

בכמה מגזרים בציבור התרדי התרגשות רבה. הסיבה לכך, חלום שחלם אחד מתלמידי מרן בעל ה"חפץ חיים", ובו נגלה אליו מורו ורבו. ולא סתם נגלה, אלא שבשורה משמחת הייתה בפיו.

המזדעזב בהרב שלום שכנא זאהן שליט"א הגר בשכונת "עזרת תורה" בירושלים. התלמיד הישיש סיפר, כי רבי ישראל מאיר מראדין הלא הוא מרן בעל החפץ חיים זי"ע, הופיע בפניו בחלום ואמר לו כי בואו של המלך המשיח תהיה לעובדה בתוך זמן קצר ביותר.

בידוע הוא שה"חפץ חיים" קיים את ה"ציפית לו" למשיח דבר יום ביומו ושעה שעה. בארון הבגדים שלו הייתה מונחת חליפה מיוחדת אותה תפר במיוחד כדי ללובשה לכבודו של המלך המשיח לכשיופיע.